

Nr 47.

Av herr Ekman, Karl Johan, om höjt statsbidrag till epileptikeranstalterna för år 1919.

Hitintills har statsbidraget till epileptikeranstalterna utgått med 250 kronor per år för varje å sådan av Kungl. Maj:t godkänd anstalt intagen fallandesjuk. Detta statsbidrag har emellertid varit alltför ringa i förhållande till de senare årens i så hög grad stegrade levnadsomkostnader, så att anstalterna i fråga under dessa sista år haft mycket stora svårigheter med sin ekonomi. I varje fall är detta förhållandet med Sv. Diakon-sällskapet, som för nästa år räknar med över 40,000 kronors brist för dess epileptikerhem. Sällskapet har för den skull ingått med en underdånig framställning att för år 1919 få statsbidrag med 500 kronor per år för varje å dess epileptikerhem intagen. Över denna framställning har inspektören över sinnesslö- och epileptikeranstalterna avgivit yttrande, vilket här bifogas som bilaga.

På grund av den utredning, som häri är förebragt, får jag hemställa, att riksdagen ville besluta,

att uppfostringsanstalterna för fallandesjuka barn och arbetshemmen för fallandesjuka redan under 1919 få komma i åtnjutande av det statsbidrag, 500 kronor per elev, som Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition begärt för 1920, samt

att för ändamålet anvisas ett anslag av 78,000 kronor å 1919 års tilläggsstat.

Stockholm den 20 januari 1919.

K. J. Ekman.
Jönköping.

Avskrift.

Till Kungl. Medicinalstyrelsen.

Genom remiss av den 8:de dennes har kungl. medicinalstyrelsen anmodat mig att skyndsamt avgiva yttrande rörande en från styrelsen för svenska diakonsällskapet ingiven underdånig framställning, att dess arbetshem för fallandesjuka måtte för 1919 erhålla statsbidrag med 500 kronor per år för varje där intagen.

Med anledning härav får jag vördsamt anföra följande:

I den inför årets riksdag framlagda statsverkspropositionen har — på grund av den i framställningen åsyftade skrivelsen från fjolårets lagtima riksdag angående utredning rörande ökning av de statsbidrag, som utgå för vård av sinnesslöa och fallandesjuka — föreslagits, att det till uppfostringsanstalt för fallandesjuka barn och till arbetshem för fallandesjuka för närvarande med 250 kronor per år och elev utgående statsbidraget höjes till 500 kronor per år och elev. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle denna förhöjning gälla först från och med år 1920, medan den underdåniga framställningen, som ingivits så sent (den 30 december 1918), att den ej kunnat komma under omprövning före statsverkspropositionens uppgörande, innebär, att arbetshem för fallandesjuka måtte komma i åtnjutande av detta förhöjda statsbidrag redan år 1919. Då ovannämnda riksdagsskrivelse beslöts med anledning av antagandet av den nya fattigvårdslagen, enligt vilken de avgifter till sinnesslö- och epileptikeranstalter, som hittills bekostats av kommunerna, i regel komma att i sista hand stanna på landstingen, kunde det ju finnas ett visst fog för att höjningen i statsbidraget till abnormvården trädde i tillämpning redan innevarande år, på det att landstingen alltifrån den nya fattigvårdslagens ikraftträdande finge något av de stora utgifter för sinnesslö- och epileptikervården, som enligt densamma läggas på dem, avbördad på staten. Vid avgivande av yttrande över riksdagsskrivelsen i fråga hade jag också denna tanke under övervägande, men ansåg mig icke kunna göra förslag härom med hänsyn till de stora krav på tilläggsstaten för innevarande år, som dettas realiserande skulle medföra.

Svenska Diakonsällskapets underdåniga framställning — av vilken framgår, att det under 1919, trots en höjning av avgiften med i allmänhet 200 kronor, beräknas uppkomma en brist för dess epileptikerhem å icke mindre än c:a 44,350 kronor, därest icke statsbidraget blir höjt — visar emellertid nog så tydligt, att det föreligger stort behov av större statsbidrag till dess epileptikervård redan under innevarande år. Givet är, att härvid icke kan göras undantag för Sv. Diakonanstaltens epileptikerhem, utan att samma princip bör tillämpas för samtliga uppfostringsanstalter och arbetshem för fallandesjuka. I själva verket kunna goda skäl anföras för att i fråga om tidpunkten för det högre statsbidragets utgående göra skillnad mellan sinnesslöanstalterna och epileptikeranstalterna. På få undantag när tillhöra uppfostringsanstalterna för sinnesslöa barn, liksom även ett flertal av anstalterna för obildbara sinnesslöa, landstingen (eller stä-

der, som ej i landsting deltaga), medan från det offentligas sida icke någon åtgärd vidtagits för vård av fallandesjuka, utan epileptikervården i vårt land uteslutande tillkommit på initiativ av föreningar och sällskap. Därtill kommer, att epileptikeranstalterna visa betydligt högre driftkostnader än sinnesslöanstalterna. Under år 1917, det sista år, för vilket medelkostnadsberäkningar blivit uppgjorda, var sålunda vårdkostnaden per dag och elev — utgifter för hyra eller byggnaders underhåll, o. d. dock ej medräknade — för sinnesslöasylerna 611 kronor, för anstalterna för bildbara sinnesslöa 732 kronor och för epileptikeranstalterna 1,047 kronor. Givet är, att medelkostnaden för 1918 varit än större, liksom den även blir det för 1919. Vid sådant förhållande motsvarar ju det nuvarande statsbidraget till epileptikeranstalterna, 250 kronor per år och elev, endast en relativt ringa del av vårdkostnaden. En höjning redan för innevarande år till det för 1920 av Kungl. Maj:t föreslagna statsbidraget till uppfostringsanstalterna för fallandesjuka barn och till arbetshemmen för fallandesjuka kan därför vara behöfelig till förhindrande av, att avgifterna till dessa alltför mycket höjas.

Av epileptikeranstalter finnas för närvarande i vårt land 4, nämligen Vilhelmsro uppfostringsanstalt för fallandesjuka barn med därtill hörande arbetshem för fallandesjuka av bådadera könen, Margaretahemmets uppfostringsanstalt för fallandesjuka barn, Sv. Diakonsällskapets arbetshem för manliga fallandesjuka och det av Lunds stifts prästers nykterhetsförbund upprättade epileptikerhemmet för likaledes manliga fallandesjuka. Dessa anstalter hava numera ett platsantal av tillsammans något öfver 200. Räknar man med detta antal, skulle det årliga statsbidraget till epileptikeranstalter, därest det utgår med 500 kronor för varje å sådan anstalt intagen, uppgå till 100,000 kronor, vilket belopp i statsverkspropositionen ock för ändamålet begärts för år 1920. Utöver det förslagsanslag å 22,000 kronor, som av förra årets lagtima riksdag beviljades för år 1919 till epileptikeranstalterna, skulle alltså, därest det höjda statsbidraget till dessa utginge redan innevarande år, för detta behövas ytterligare 78,000 kronor till epileptikervården.

Remissakten återställes härmed. Stockholm den 17 januari 1919.

Alfred Petré.

